Ασκητές μέσα στον κόσμο Β’: Ευθαλία Πατέρα

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 19 Οκτωβρίου, 2023

Η Ευθαλία Πατέρα γεννήθηκε στην Κόνιτσα το 1905. Γονείς της ήταν ο Χρήστος και η Βασιλική Πατέρα, άνθρωποι με θεοσέβεια. Μεγάλωσαν τα παιδιά τους σύμφωνα με το θέλημα του Θεού· τους ενέπνευσαν πίστη και ευλάβεια προς τον Θεό. Η Ευθαλία ήταν το τέταρτο από τα πέντε παιδιά τους και ξεχώριζε για την ιδιαίτερη πίστη, αγάπη και αφοσίωσή της προς τον Θεό. Από μικρή δεν της άρεσαν τα παιχνίδια, προτιμούσε την προσευχή και την μελέτη των πνευματικών βιβλίων. Ήθελε όλο να προσεύχεται και να μαθαίνη για τον Θεό. Ο Κώστας ο Τζιάλλας, πολύτεκνος και παραδοσιακός, νεωκόρος και ιεροψάλτης, της έφερνε άρθρα από θρησκευτικά περιοδικά που εκείνη τα διάβαζε με ιδιαίτερη χαρά και προσοχή, και γέμιζε η ψυχή της Χριστό.

Το ντύσιμό της ήθελε να είναι σεμνό και ταπεινό· τα χρωματιστά φορέματα δεν τα ήθελε. Κάποτε, όταν ήταν μαθήτρια Δημοτικού, της έβαλαν άσπρο γιακά στην ποδιά της και δεν ήθελε να την φορέση. Είχε φυσική κλίση για ολοκληρωτική αφιέρωση στον Θεό. Ζούμε με προσευχή και νηστεία. Δεν εσκέπτετο για επαγγελματική

αποκατάσταση ούτε για δημιουργία οικογενείας. Ήταν άριστη μαθήτρια. Αγαπούσε πολύ τα παιδιά και ήθελε να γίνη δασκάλα. Την απασχολούσε όμως το γεγονός ότι, αν θα εγίνετο δασκάλα, θα επικοινωνούσε και θα συνεργάζετο και με άνδρες συναδέλφους. Έτσι άλλαξε γνώμη. «Τι δουλειά έχω εγώ με τους άνδρες;», έλεγε, και θυσίασε την μόρφωση για να ολοκληρώση απρόσκοπτα την αφιέρωσή της. Επισκέπτετο συχνά την Ιερά Μονή Στομίου και μάλιστα έμεινε περίπου ένα μήνα εκεί με τον θείο της τον Αλέξιο Φλώρο, τα αδέλφια της και άλλους συγγενείς. Ο Αλέξιος ήταν αδερφός της μητέρας της και επίτροπος στο Μοναστήρι. Σε κάποια επίσκεψή της πλησίασε μία γερόντισσα μοναχή και η Ευθαλία της ζήτησε να την κρατήση κοντά της να γίνη μοναχή. Εκείνη της είπε: «Εδώ στα βουνά υπάρχουν άγριοι άνθρωποι, ληστές. Εγώ είμαι γριά και θα πεθάνω. Πώς θα ζήσεις εδώ στην ερημιά μόνη σου;». Ήταν τότε μόλις δεκαέξι ετών και φοβισμένη επέστρεψε και προτίμησε να μείνη μέσα στο σπίτι της, ζώντας πνευματικά.

Η ζωή της κυλούσε με προσευχή, νηστεία και διακονία. Κύριο γνώρισμά της η αγάπη και η θυσία· ήθελε όλους να τους διακονή και να τους ευχαριστή. Τ’ αδέρφια της είχαν εμπορικό κατάστημα και εκείνη στο σπίτι ετοίμαζε τα πάντα. Στολισμένη με την ταπείνωση και την υπομονή έζησε και συνεργάσθηκε αρμονικά με την δεύτερη γυναίκα του μεγαλύτερου αδερφού της για πολλά χρόνια. Την πρώτη την προέπεμψε για την αιώνια ζωή με τα λόγια: «Άγγελος μας ήρθες, άγγελος μας έφυγες». Η πρώτη γυναίκα του αδερφού της Γιώργου πέθανε πάνω στη λοχεία και άφησε ορφανό το μόλις δεκαπέντε ημερών κοριτσάκι, την Άννα, την οποία μεγάλωσε με πολλή αγάπη και στοργή η Ευθαλία. Με την δεύτερη γυναίκα του Γιώργου, την Όλγα, έζησαν αγαπημένα πάνω από τριάντα χρόνια. Επίσης μεγάλωσε και τα έξι παιδιά της αδερφής της, της Χαρίκλειας, γιατί αυτή και ο άνδρας της αντιμετώπιζαν προβλήματα υγείας.

Η Ευθαλία ήταν για όλους επίγειος άγγελος. Στους γονείς της πρόσφερε την αγάπη, την διακονία με προθυμία και ευγνωμοσύνη· ειδικά με την μητέρα της, που χρειάσθηκε βοήθεια, την ετοίμαζε καθημερινά νωρίς το πρωί για να περάσουν τ’ αδέρφια της, που θα πήγαιναν για δουλειά, να την χαιρετήσουν. Τον εαυτό της δεν τον υπελόγιζε, το μόνο που ήθελε ήταν να δίνη και να θυσιάζεται για τους συναθρώπους της. Το σπίτι της ήταν αρχοντικό και η οικογένειά της φιλόξενη. Φιλοξενήθηκαν στο σπίτι της πολλοί άνθρωποι, απλοί και επίσημοι, και κυρίως περιοδεύοντες ιεροκήρυκες. Εκείνη φρόντιζε πάντα να προσφέρη τις υπηρεσίες της χωρίς να φαίνεται. Ήθελε πάντα να ζη στην αφάνεια.

Από το σπίτι της δεν έβγαινε παρά μόνον για να συναντήση την εξαδέρφη της, την Κέτη (Πατέρα) και την Ντίνα Μόκορου· μ’ αυτές είχε πνευματικές συζητήσεις. Πήγαινε και στην Αργυρώ Παπαθεμιστοκλέους, την πρεσβυτέρα, και της έλεγε λόγια Θεού. Η πρεσβυτέρα πολύ εχαίρετο και ενισχύετο. Όταν περνούσε από το σπίτι της παπαδιάς ο Πνευματικός, παπα-Παύλος Ζησάκης, και την εύρισκε χαρούμενη και

ειρηνική, την ρωτούσε: «Πέρασε η Ευθαλία από δω;». Γνώριζε ο παπάς ότι το πέρασμα της Ευθαλίας έφερνε την χαρά και την ειρήνη του Θεού.

Τις Κυριακές και τις μεγάλες γιορτές και όταν είχε θεία Λειτουργία, η Ευθαλία πήγαινε στην Εκκλησία και ζούσε τα μυστήρια του Θεού. Αγαπούσε ιδιαίτερα τα μικρά παιδιά και όταν τελείωνε η Εκκλησία έπιανε συζήτηση μαζί τους, τα εχαίρετο, και τα συμβούλευε. Βοήθησε πολλά νέα κορίτσια να μην ξεστρατίσουν.

Αγαπούσε και προσευχόταν για όλους τους ανθρώπους. Δεν κατέκρινε και δεν ήθελε συζητήσεις με σχόλια για την ζωή των άλλων. Κάποια φορά συζητήθηκε το ατόπημα ενός Ιερέα· εκείνη δεν είπε τίποτε παρά μόνον προσευχήθηκε θερμά για τον ιερέα και του έγραψε και ένα γράμμα για πνευματική βοήθεια.

Την αγάπη της και φιλανθρωπία της προς κάθε άνθρωπο την εκδήλωνε με κάθε τρόπο. Μένει αλησμόνητη η θυσιαστική προσφορά και αγάπη που έδειξε προς τους τραυματίες του ’40. Η Γεωργική Σχολή της Κόνιτσας είχε μεταβληθή σε νοσοκομείο που εδέχετο τους τραυματίες του πολέμου. Οι τραυματίες όμως ήταν πολλοί και γι’ αυτό χρησιμοποιήθηκε και το σπίτι της Ευθαλίας Πατέρα, και μάλιστα στήθηκε εκεί και χειρουργείο. Η Ευθαλία μαζί με άλλες εθελόντριες αδελφές που είχαν έρθει από την Αθήνα, περιποιούντο τους τραυματίες, δείχνοντάς τους αγάπη και ανακουφίζοντας τον πόνο τους. Τους έδιναν λίγο γάλα και χυμό από πορτοκάλια. Από τα Γιάννενα έστειλαν κάποτε για το πατρικό σπίτι της Ευθαλίας ένα καλάθι πορτοκάλια και η Ευθαλία τα έκανε όλα χυμό για τους τραυματίες. Άλλοτε ετοίμασαν δέματα και μελομακάρονα για τον στρατό και πρότειναν στην Ευθαλία να τα παραδώση. Εκείνη όμως αρνήθηκε, γιατί δεν ήθελε να φαίνεται, ούτε να παραγκωνίζη άλλους, δημιουργώντας αντιπάθειες και αντιζηλίες, και είπε σ’ αυτούς που επέμεναν:

«Θέλω να γίνη το καλό
και ας το κάνη άλλος
αν φθονουσ’ αντιμαχώ
εγκληματώ μεγάλως».

Μαζί με την ανακούφιση και την αγάπη που έδειχνε στους τραυματίες τους έλεγε και λόγια Θεού, στηρίζοντας και παρηγορώντας τους.

Η Ευθαλία διατηρούσε ακόμη τον πόθο της να γίνη μοναχή. Την επιθυμία της την είπε σε κάποιον Πνευματικό-ιεροκήρυκα που φιλοξενήθηκε στο σπίτι της, αλλά τότε ζούσε ακόμη με τη μητέρα της, η οποία ήθελε βοήθεια, και με την προτροπή του έμεινε για να την υπηρετήση.

Η Ευθαλία γνώριζε τον γέροντα Παΐσιο, καθότι Κονιτσιώτισσα. Όταν ο Γέροντας

εφιλοξενείτο στο πατρικό της Κέτης, φώναζε την Ευθαλία και προσηύχοντο μαζί, έκαναν Παρακλήσεις και πνευματική συζήτηση (τα σπίτια της Κέτης και της Ευθαλίας ήταν δίπλα-δίπλα). Όταν αργότερα ο Γέροντας εγκαταστάθηκε στο μοναστήρι του Στομίου, η Ευθαλία τον επισκέπτετο συχνά. Ήταν μάλιστα παρούσα στην μετακίνηση του βράχου από τον Γέροντα Παΐσιο και όταν ο Γέροντας πέταξε το τηγάνι με τα ψάρια στον γκρεμό. Συμμετείχε στην φιλανθρωπική προσπάθεια με τους κουμπαράδες που είχε ο Γέροντας σε διάφορα σημεία της Κόνιτσας. Η ίδια, καθώς έλεγε με απλότητα, είχε αναλάβει μια πολύτεκνη φτωχή οικογένεια. Τους έδινε σιτάρι και καλαμπόκι για να έχουν το ψωμί. Καθημερινά όμως τους έδινε το γάλα που έπαιρνε από την αγελάδα και βέβαια πρώτα έδινε στα παιδιά αυτής της οικογένειας. Ήταν τέσσερα τα φτωχά και ορφανά. Μαζί με την τροφή φρόντιζε και για το ντύσιμό τους, πλέκοντας ζακέτες και κάλτσες.

Όταν έγινε στην Κόνιτσα Επίσκοπος ο π. Σεβαστιανός, γνώρισε την Ευθαλία, και ένα Σάββατο μετά τον Εσπερινό, στην Εκκλησία του Αγίου Νικολάου, της είπε: «Ευθαλία, αναλαμβάνεις ν’ ανοίξουμε γηροκομείο;». Εκείνη με συστολή απάντησε: «Δεν είμαι ικανή για ένα τέτοιο μεγάλο έργο». Ο ενάρετος εκείνος Ιεράρχης, που εγνώριζε να αναθέτη στον Θεό όλα τα θέματα, της είπε: «Κάνε προσευχή και σε μία εβδομάδα θέλω να μου δώσης απάντηση!». Προσευχήθηκε και ο Επίσκοπος για να δείξη ο Θεός το θέλημά Του και να φωτίση η Παναγία. Διηγήθηκε η Ευθαλία: «Μία εβδομάδα έλιωσα σαν το κερί…Δεν τολμούσα να αναλάβω ένα τέτοιο μεγάλο έργο, ένιωθα αδύναμη και ανίκανη, γι’ αυτό μετά από μία εβδομάδα τρέμουσα μπροστά στον Δεσπότη είπα “Δεν μπορώ Σεβασμιώτατε νιώθω αδύναμη και ακατάλληλη για ένα τέτοιο μεγάλο έργο”».

Εκείνος τότε, έχοντας πληροφορία και εξουσία από τον Θεό, διηγείται η ίδια, με πήρε μπροστά στην εικόνα της Παναγίας και μου είπε «σε καλεί η Παναγία και όχι εγώ». Τότε έβαλα τα κλάμματα και είπα «πώς να αρνηθώ στην Παναγία;», και κάνοντας υπακοή στον επίσκοπο και του λέγω: «Με την ευχή σας, Σεβασμιώτατε…». Χωρίς καθυστέρηση μάζεψε τα ρουχαλάκια της σ’ έναν μποξά και πήγε στο Εκκλησιαστικό γηροκομείο «Η Θεοτόκος». Ήταν ένα μεγάλο αρχοντικό σπίτι, το οποίο δώρισε στην Μητρόπολη η εξαδέρφη της Κέτη Πατέρα. Από την πρώτη μέρα ήρθα τέσσερις γερόντισσες και την Κυριακή με την παρουσία του Σεβασμιωτάτου κ. Σεβαστιανού έκαναν αγιασμό.

Με το ξεκίνημα της λειτουργίας του Εκκλησιαστικού γηροκομείου άνοιξε η Ευθαλία μία νέα ζωή προσφοράς αγάπης. Μετά τον Θεό και την Παναγία είχε πνευματικό στήριγμα τον Επίσκοπο κ. Σεβαστιανό.

Το παράδειγμά της συγκίνησε όλους τους κατοίκους της Κόνιτσας, οι οποίοι έσπευσαν να προσφέρουν από το υστέρημά τους για να λειτουργήση το Ίδρυμα. Συγκροτήθηκε πενταμελής επιτροπή με Πρόεδρο τον Σεβασμιώτατο κ. Σεβαστιανό.

Την κύρια και βασική ευθύνη για την λειτουργία του γηροκομείου είχε η Διευθύντρια πλέον, Ευθαλία Πατέρα. Καθημερινά σχεδόν συνεργάζετο με τον Γεώργιο Παπαχρηστίδη για όλα τα θέματα και ζητήματα του γηροκομείου. Η Ευθαλία είχε τις γιαγιάδες σαν αδελφές και μητέρες και τις περιποιείτο με πολλή αγάπη. Φρόντιζε και για την υλική και για την πνευματική τροφή τους. Γονατιστή μπροστά στην εικόνα της Παναγίας ξεκινούσε την καθημερινή της διακονία. Στην αρχή ήταν και μαγείρισσα και πλύστρα και…Διευθύντρια. Κάθε πρωί συγκέντρωνε τις γερόντισσες στο καθιστικό και μαζί τους έκανε προσευχή· το απόγευμα έψελναν όλες μαζί την παράκληση στην Παναγία. Ήταν τελειόφοιτη Δημοτικού αλλά γνώριζε τα της λατρείας. Είχε μάθει και έψελνε πολλά τροπάρια και εξαποστειλάρια. Πολλές φορές ερχόταν και ο Σεβασμιώτατος, προσευχόταν και συνωμιλούσε με τις γερόντισσες, ενώ κάθε Κυριακή έτρωγε μαζί τους. Υπήρχε στο γηροκομείο μία ζεστή οικογενειακή ατμόσφαιρα, όπου εύρισκαν τροφή και στέγη και κάθε άλλη φροντίδα ψυχές εγκαταλελειμμένες. Η Ευθαλία είχε διοικητικά χαρίσματα, και ήταν πολύ οικονόμα. Εκεί έζησε ως το τέλος της ζωής της. Όπως αποδείχθηκε εκ’ των υστέρων, η διεύθυνση και η διακονία του γηροκομείου δεν την εμπόδισε να καλλιεργήση τις μοναχικές αρετές με μεγάλη ακρίβεια, ιδιαιτέρως την ακτημοσύνη, την προσευχή, τον εγκλεισμό, την αφάνεια, την υπακοή, την διάκριση και την υπομονή.

Τα πράγματα που μετέφερε από το σπίτι της στο γηροκομείο το 1968 ήταν ένας μποξάς· αυτή ήταν η περιουσία της· δυσκολεύτηκαν να βρουν ενδύματα για την κηδεία της, αφού όλα τα πράγματα της ήταν ένα παλτό, μία ζακέτα, δύο φούστες, πέντε-έξι αλλαξιές, μία οδοντόβουρτσα, μία χτένα, ένα πορτοφολάκι με λίγα ψιλά, μία ομπρέλλα, τα γυαλιά, το μπαστούνι της και τρία βιβλία.

Προσωπικό κελλί δεν είχε. Τα πρώτα χρόνια ζούσε στον ίδιο θάλαμο με τρεις γιαγιάδες. Όταν αυξήθηκε ο αριθμός των γιαγιάδων, έστρωνε δύο κουβέρτες στο καθιστικό για τον βραδινό της ύπνο και το πρωΐ τις μάζευε. Ούτε ντουλάπι ούτε κομοδίνο είχε δικό της.

Όταν δημιουργείτο καμμία παρεξήγηση με τις γιαγιάδες ή όταν δεν την άκουγαν και είχαν ιδιοτροπίες, υποχωρούσε. Πήγαινε στο καθιστικό, άναβε το θυμιατήρι, έψαλλε την παράκληση στην Παναγία και ο Θεός έδινε την λύση. Όταν επέστρεφε τις εύρισκε ειρηνικές και συνεργάσιμες. Με αυτόν τον πνευματικό τρόπο ενεργούσε πάντοτε.

Μελετούσε την Αγία Γραφή, τον άγιο Κοσμά τον Αιτωλό, τα συγγράμματα του Αγίου Νεκταρίου και βίους Αγίων. Μάλιστα τα βιβλία που μελετούσε είχαν φθαρή από την πολλή χρήση. Είχε κομβοσχοίνι και ασκούσε την νοερά προσευχή όπως την είχε διδάξει ο γέροντας Παΐσιος.

Η Ευθαλία αρχικά εξωμολογείτο στον παπα-Δημήτριο. Η ίδια ποθούσε την συχνή

θεία Κοινωνία. Ο Πνευματικός της όμως της επέτρεπε να κοινωνή τρεις έως τέσσερες φορές τον χρόνο. Αν και δεν την ανέπαυε αυτό, έκανε όμως υπακοή. Αφ' ότου όμως πήγε στο γηροκομείο, ήταν στην υπακοή του Σεβασμιωτάτου και κοινωνούσε μία με δύο φορές την εβδομάδα. Η τιμή και η αγάπη ήταν αμοιβαία μεταξύ του Σεβασμιωτάτου και της Ευθαλίας.

Για τελευταία φορά πέρασε από την αγορά της Κονίτσης το 1940, μεταφέροντας πορτοκάλια για να προσφέρη χυμό στους τραυματίες πολέμου. Έκτοτε ο μοναδικός δρόμος που γνώριζε ήταν ο δρόμος που ωδηγούσε στον Άγιο Νικόλαο. Από το 1968 που πήγε στο γηροκομείο, συνέχισε ένα διάστημα το ίδιο τυπικό, να βγαίνη μόνο για εκκλησιασμό στον Άγιο Νικόλαο. Αργότερα εκκλησιάζετο μόνο στο παρεκκλήσι των Ιδρυμάτων. Αξιοσημείωτο είναι ότι ποτέ δεν την έβλεπε κανείς ακόμα και στην αυλή.

Δεν ανέχετο ποτέ σχόλια και κουτσομπολιά για άλλους από τις κυρίες που εργάζοντο στο Ίδρυμα. «Αφήστε τον κόσμο να κάνη την δουλειά του», έλεγε επιτακτικά και έκοβε από την αρχή κάθε σχόλιο· η άλλοτε έλεγε: «Άντε, θα έχετε και καμμία δουλειά να κάνετε».

Διηγείτο η Ευθαλία για να δείξη πως η προσφορά μας οφείλει να είναι ανιδιοτελής και διακριτική, το εξής: «Κάποτε ένας Κονιτσιώτης αγόρασε παπούτσια σε ένα φτωχό ξυπόλητο παιδί. Κάθε φορά που το συναντούσε του έλεγε: «Πρόσεχε πως περπατάς μην χαλάσης τα παπούτσια». Άλλοτε: «Μην τα χτυπήσης, μην τα λερώσης» κ.λ.π. ώσπου μία μέρα σε μία παρατήρηση το παιδί αγανάκτησε, τα έβγαλε από τα πόδια του λέγοντας του: «Πάρτα, για να προχωρώ ελεύθερα, όπως θέλω».

Μια γιαγιά που την περιποιείτο η Ευθαλία με πολλή αγάπη και φροντίδα, της φιλούσε τα χέρια. «Σ' έχω μάννα», της έλεγε, και ας ήταν μεγαλύτερη από την Ευθαλία. Η ίδια προέπλενε με τα χέρια της τα λερωμένα ρούχα των γιαγιάδων, για να τα πλύνουν στην συνέχεια οι κυρίες το πρωΐ.

Υπήρχε παλαιότερα η νοοτροπία ότι, αν κάποιος ήταν κατάκοιτος, είχε πολλές αμαρτίες. Η Ευθαλία, για να μη νιώθουν άσχημα οι κατάκοιτες με τον τρόπο της έκρυβε την κατάσταση κάθε κατάκοιτης γιαγιάς στους επισκέπτες. Ποτέ δεν είχε πει ότι έχουμε κατάκοιτες γιαγιάδες. Τις κατάκοιτες τις περιποιούντο η Ευθαλία και η Κλειώ.

Το πνεύμα της θυσίας το μετέδιδε και στο υπόλοιπο προσωπικό, που κατάφερνε να το διατηρή ενωμένο και αγαπημένο. Ήταν έντονη η παρουσία της βοήθειας του Θεού στο έργο του γηροκομείου την περίοδο που τα μέσα και τα άτομα του προσωπικού ήταν λίγα. Η παρουσία της Ευθαλίας ενέπνεε όλες τις κυρίες. Όπως έλεγε η Κλειώ «ήμασταν όλες μία ψυχή, μία καρδιά!». Έδειχνε κατανόηση στους συνεργάτες της και προσπαθούσε να βρίσκη τρόπους να τους ξεκουράση· π.χ. έλεγε στην Κλειώ, την

υποδιευθύντρια του γηροκομείου: «Να πας, παιδί μου, στην αδερφή σου να την δης και να την χορτάσης, γιατί τώρα είμαι στο πόδι εγώ… άμα θα γεράσω δεν θα μπορείς να πας… πήγαινε τώρα στην αδερφή σου». Επίσης όσες φορές ήθελε η Κλειώ να πάη στα Γιάννενα, δεν της έφερνε αντίρρηση και καθόταν αυτή στην θέση της».

Όλοι εδιδάσκοντο και εμπνέοντο από τα λόγια και κυρίως από το παράδειγμα της Ευθαλίας. Εννοείται πως η Ευθαλία πρόσφερε τις υπηρεσίες της χωρίς καμμία υλική αμοιβή. Συνεχώς, σχεδόν όλο το εικοσιτετράωρο εργαζόταν και φρόντιζε για όλα. Από τις πρώτες γυναίκες που συνεργάσθηκαν μαζί της ήταν η κ. Πολυξένη Ζδράβου, τίμια, εργατική και μεγάλης εμπιστοσύνης άνθρωπος. Στην συνέχεια αυξήθηκαν οι δουλειές και χρειάσθηκε να προσλάβουν την κ. Σταθούλα Κίτσιου και την κ. Σοφία. Όλες πολύ καλές και αφοσιωμένες στο θεάρεστο έργο τους. Είχαν ζωντανό παράδειγμα προσφοράς και θυσίας την κυρά-Ευθαλία, όπως την αποκαλούσαν. Σε όλους έδινε όλη της την αγάπη, η οποία εζωγραφίζετο στο ήρεμο και καλωσυνάτο πρόσωπό της και στο ειλικρινές χαμόγελό της. Στους επισκέπτες του γηροκομείου ήταν ευγενέστατη και όσους φιλοξενούσε κάποιες ημέρες τους έκανε να αισθάνωνται πραγματικά σαν το σπίτι τους, αφού της πήγαινε τόσο πολύ ο ρόλος της μητέρας. Ο λογισμός της ήταν καλός για όλους. Το μέγεθος και η ανιδιοτελής αγάπη της Ευθαλίας προς τις γιαγιάδες φαίνεται και από μία περίπτωση μιας γιαγιάς που ξεκίνησε με καρκίνο στο βλέφαρο και δημιούργησε πληγή σε όλο το πρόσωπό της. Το θέαμα ήταν φρικτό, οι πόνοι αφόρητοι, η περιποίηση και απαραίτητη φροντίδα για να γίνη απαιτούσε μεγάλη αγάπη και υπομονή. Αυτά τα διέθετε μόνο η Ευθαλία. Καθώς την φρόντιζε και της μιλούσε με τρυφερότητα, εκείνη (η κυρά-Γίτσα) την αποκαλούσε «μάννα». Η όλη εικόνα ήταν ιεροτελεστία, η αγάπη και η θυσία σε μία γνήσια και αυθεντική έκφραση. Πάνω από δύο δεκαετίες υπηρέτησε η Ευθαλία γερόντισσες πονεμένες και κατάκοιτες.

Όταν πέθανε κάποια γερόντισσα η Ευθαλία ξενυχτούσε και διάβαζε το Ψαλτήρι. Τους υπόλοιπους του προσωπικού του γηροκομείου τους έστελνε για να ξεκουραστούν.

Είχε στην ευθύνη της όλη την λειτουργία του γηροκομείου και ο Θεός της έστελνε καθημερινά ευλογίες. Κάποτε που δεν είχε τυρί, ούτε φρούτα, έκανε προσευχή και σε λίγο εμφανίσθηκε η Δημητρούλα Καπάϊου με δύο τελάρα σταφύλια και δύο πλάκες τυρί. Η Ευθαλία συγκινημένη δόξαζε όλη την ημέρα τον Θεό, ενώ η Πολυξένη Ζδράβου, η μαγείρισσα, απορούσε και θαύμαζε!

Στην αγορά η Ευθαλία δεν κατέβαινε, είχε όμως τον τρόπο της και επικοινωνούσε με τους ανθρώπους που ήθελαν να προσφέρουν. Όλοι ήταν συγκινημένοι από την πηγαία αγάπη και ευγένειά της.

Η Ευθαλία δεν ήταν μόνο μάννα για τις γερόντισσες του Εκκλησιαστικού

γηροκομείου, αλλά και για τα παιδιά του Εκκλησιαστικού Οικοτροφείου Αρρένων «Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός». Έδειχνε την αγάπη της παντοιοτρόπως. «Ντυθήτε για να μην αρρωστήσετε», «έλα, παιδί μου, να πιης ένα τσάϊ, σ' ακούω να βήχεις». Όλοι οι οικότροφοι ενθυμούνται με πολύ σεβασμό και ευγνωμοσύνη την κυρά-Ευθαλία.

Κάποιος της είπε: «Ευθαλία, άσκοπα κουράζεσαι με τα παιδιά του Οικοτροφείου. Ελάχιστα παιδιά γίνονται ιερείς, οι υπόλοιποι φεύγουν και τα ξεχνούν όλα». Απάντησε: «Το σφουγγάρι βγάζοντας το από το νερό, όσο και να το στύψης, θα μείνει υγρό».

Αφ' ότου έφυγε από το πατρικό της το 1968, σπίτι της πλέον ήταν το γηροκομείο. Μόνο στα πρώτα δέκα χρόνια περίπου πήγαινε μία φορά την εβδομάδα, για να ζυμώση πρόσφορα. Αξίζει να αναφερθή ο θαυμαστός τρόπος που έκανε το προζύμι για τα πρόσφορα. Έβραζε Βασιλικό από την εορτή της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού και με τον νερό αυτό έπιανε το προζύμι χωρίς να προσθέση τίποτε άλλο. Με αυτό το προζύμι ζύμωνε τα πρόσφορα όλο τον χρόνο. Μερικές φορές έφτιαχνε και ζυμωτό ψωμί για να ευχαριστήση τις γιαγιάδες.

Η Ευθαλία ήταν άνθρωπος πίστεως και υπομονής· είχε διάκριση, δεν έλεγε πολλά. Ήξερε να φέρεται και να μιλά στον καθένα, όπως έπρεπε, με καλό τρόπο και με αγάπη. Από τις αρχές της και το πνευματικό πρόγραμμα δεν έβγαινε (νηστείες, προσευχές). Έτρωγε την Κυριακή μόνο λίγο κρέας και την Τρίτη λίγο ψάρι. Τις υπόλοιπες μέρες το φαγητό της ήταν πολύ λίγο και απλό. Έκανε το τριήμερο και κρατούσε τις νηστείες με χαρά. Εάν κάποιος της έλεγε ότι έπρεπε να φάη κάτι περισσότερο, έλεγε χαριτολογώντας: «δεν με αφήνει η Μάννα μου». Αργότερα σε μία καινούργια πτέρυγα των φιλανθρωπικών αυτών Ιδρυμάτων ενσωματώθηκε και ένα Εκκλησάκι και σχεδόν κάθε Σάββατο εγίνετο θεία Λειτουργία. Η Ευθαλία έκλαιγε από χαρά, γιατί έτσι ωλοκληρώθηκε η πνευματική τροφή όλων των τροφίμων, και του γηροκομείου και του Εκκλησιαστικού Οικοτροφείου.

Μεγάλη ανακούφιση και βοήθεια είχε η Ευθαλία από το 1973, όταν ήρθε η Κλειώ Ρόκου, μία ψυχή απλή με πολλή αγάπη προς τον Θεό και τον πλησίον. Αφιερωμένη κι εκείνη στον Θεό και στην υπηρεσία του πλησίον συνεργάσθηκε με την κυρά-Ευθαλία όλα τα χρόνια αρμονικά, σαν μάννα με κόρη υπηρετώντας τις γιαγιάδες. «Μεγάλο δώρο μου έστειλε ο Θεός», έλεγε η Ευθαλία για την Κλειώ.

Η μέριμνα και η φροντίδα για τα άπορα παιδιά ήταν κανόνας στην ζωή της. Κάποιος θείος της της έστελνε χρήματα και εκείνη, ενώ θα μπορούσε να τα διαθέση για τις ανάγκες του Εκκλησιαστικού γηροκομείου, τα έδινε σε ορφανά και φτωχά παιδιά. Είχε αναλάβει τα ορφανά εγγόνια μιας γερόντισσας, η οποία ήταν στο Εκκλησιαστικό γηροκομείο.

Τα δύο τελευταία χρόνια η Ευθαλία εξ αιτίας της οστεοπόρωσης έπεσε κατάκοιτη σε κρεββάτι και η Κλειώ την φρόντιζε με παραδειγματική αφοσίωση και αγάπη, ως κόρη γνήσια. Σε μία επίσκεψη ο Σεβασμιώτατος της είπε:

– Κυρία Ευθαλία, εκεί που θα πας να μας θυμάσαι, μη μας ξεχάσης.

– Σεβασμιώτατε, πρώτα θα πάτε εσείς και ύστερα εγώ.

Και πράγματι· ενώ ήταν υγιής τότε ο Σεβασμιώτατος κλονίστηκε η υγεία του και εκοιμήθη στις 12 Δεκεμβρίου του 1994, ενώ η Ευθαλία εκοιμήθη δώδεκα ημέρες αργότερα στις 24-12-1994.

Η γερόντισσα Ευθαλία ήταν προικισμένη από τον Θεό με πάρα πολλά χαρίσματα πνευματικά και διανοητικά, τα οποία πολλαπλασίασε ενώ συστηματικά τα έκρυβε. Μας δίδαξε όχι τόσο με τα λόγια της, αλλά κυρίως και προπαντός με το παράδειγμά της με ένα ιδιαίτερο μυστικό τρόπο, με όλην την ζωή της, με την αστείρευτη αγάπη της, την εμπιστοσύνη της στην πρόνοια του Θεού, την ακλόνητη πίστη, την απόλυτη ακτημοσύνη της, την ταπείνωση της, την αφάνειά της και την διάκριση· με την εμπνευσμένη καθοδήγηση και διοίκηση του Ιδρύματος, με την προσφορά αβραμιαίας φιλοξενίας. Μας δίδαξε με τον ιδιαίτερο τρόπο με τον οποίο μίκραινε και διέλυε τα τυχόν προβλήματα που εδημιουργούντο, με την θυσία, την καρτερία και την υπομονή που έδειχνε σε όλα, αλλά και την σιωπή, και με την αδιάκριτη υπακοή στο θέλημα του Θεού, με την υποδειγματική της υπακοή στον Πνευματικό της, τον Σεβασμιώτατο, με την σοφία που την χαρακτήριζε. Τους ιδιαίτερους αγώνες της τους γνωρίζει η ίδια και ο Θεός. Κατάφερε να μείνη άγνωστη στους πολλούς ανθρώπους, αλλά γνωστή στο Θεό.

Αιωνία της η μνήμη. Αμήν.

(“Ασκητές μέσα στον κόσμο, τόμος Β΄“, έκδοση Ιερού Ησυχαστηρίου «Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος», Μεταμόρφωσης Χαλκιδικής, 2012)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: agiosgeorgioskorydallou.gr*)*